

Jakelussa mainituille

Viite

Asia LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSISTA MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
ASETUKSEN LANNOITEVALMISTEISTA 12/07 MUUTTAMISESTA SEKÄ MAA- JA
METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEN 13/07 LANNOITEVALMISTEITA
KOSKEVAN TOIMINNAN HARJOITTAMISESTA JA SEN VALVONNASTA
MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto pyytää lausuntoanne luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi lannoitevalmisteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 12/07 muuttamisesta (dnro 681/14/2009), sekä luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 13/07 muuttamisesta (dnro 682/14/2009).

Lausuttavana olevat luonnokset pohjautuvat maa- ja metsätalousministeriön ja Eviran yhteistyöryhmässä päätettyihin muutosehdotuksiin itse asetusteksteihin ja niiden liitteisiin sekä Eviran tekemiin lannoiteasetuksen liitteen I tyyppinimimuutoksiin sekä uusiin tyyppinimiin.

Lausunto pyydetään toimittamaan 25.3.2009 mennessä joko postitse osoitteella: Maa- ja metsätalousministeriö, elintarvike- ja terveysosasto, PL 30, 00023 Valtioneuvosto tai sähköpostitse elo.kirjaamo@mmm.fi. Lausuntopyyntö ja liitteenä olevat asiakirjat löytyvät sähköisenä internet osoitteesta: <http://www.mmm.fi/el/laki/lausuntopyynnöt>.

Osastopäällikkö

Matti Aho

Neuvotteleva virkamies

Pirjo Salminen

LIITTEET: Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi lannoitevalmisteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 12/07 muuttamisesta

Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 13/07 muuttamisesta

JAKELU:

MMM/MAO
MMM/MEO
MMM/MALO
YM
KTM
STM
Ålands landskapsregering
EVIRA/Luomu/Kasvintarkastus
SYKE
Länsi-Suomen ympäristökeskus
Lounais-Suomen ympäristökeskus
Pirkanmaan ympäristökeskus
Valvira
Tullilaitos
MIKES
MTT
METLA
VTT
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry n
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund
Puutarhaliitto/Viherympäristöliitto ry
Kauppapuutarhaliitto ry
Pro Agria, Maaseutukeskusten Liitto ry
Svenska Lantbrukssällskapens förbund
Kemian teollisuus ry /lannoite- ja kalkitustyöryhmä
Luomuliitto ry
Biodynaaminen yhdistys ry
Biolaitosyhdistys ry
Turveteollisuusliitto ry
Vesi- ja viemärlaitosyhdistys ry
Jätelaitosyhdistys ry
Biokaasukeskus ry
Ympäristöyritysten Liitto ry
Kalkitusyhdistys ry
Energiateollisuus ry
Terästeollisuus ry
Metsäteollisuus ry
Elintarviketeollisuusliitto ry
Honkajoki Oy

Asetusluonnokseen lannoitevalmisteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 12/07 muuttamisesta on tullut seuraavat oleelliset muutokset:

5 § Kadmium

Kansallisissa lannoitteissa, joiden fosforipitoisuus on vähintään 2,2 %, sallittua kadmiumin määrää tiukennettiin mmm:n asetuksessa 12/07 50 milligrammasta 30 milligramman kadmiumia fosforikilogrammaa kohden. Tämä perustui lannoitevalvonnasta vuosien varrella saatuihin lannoitevalmistenäytteiden analyysiarvioihin. Suomessa markkinoitavien lannoitevalmisteiden kadmiumpitoisuus oli vuonna 2005 jäänyt keskimäärin alle 0,8 milligrammaa kilogrammassa kuiva-ainetta. Tavallisten NPK-lannoitteiden ja tavanomaisten kalkitusaineiden kadmiumin määrä jäi alle 0,2 milligrammaa kilogrammassa kuiva-ainetta. Tilanne ei ole kadmiumin osalta muuttunut viimeisen kolmen vuoden aikana, mutta epäorgaanisten lannoitteiden markkinat ja hinnat ovat muuttuneet dramaattisesti viimeisen kahden vuoden aikana.

Maa- ja metsätalousministeriön johdolla toiminut lannoitevalmistesektorin tulevaisuuskatsaus-työryhmä pohti kansallisten fosforilannoitteiden kadmiumraja-arvon palauttamista takaisin 50 mg Cd/ kg fosforia. Raja-arvon nostamisen tavoitteena on Suomessa epäorgaanisten lannoitteiden kilpailun lisääminen mahdollistamalla nykyistä useamman fosforia sisältävän raaka-ainelähteen käytön ja samalla helpottaa kansallisten ja EY-lannoitteiden valvontaa, kun sallittu kadmiummäärä olisi jatkossa sama kummassakin tapauksessa eli 50 mg Cd/ kg fosforia.

10 § Kuljetus- ja varastointivaatimukset

Aikaisemmin lannoitevalmisteen raaka-aineiden ja valmiiden lannoitevalmisteiden erillään pito vaatimus koski vain orgaanisia lannoitevalmisteita ja niiden raaka-aineita, mutta lannoitevalvonnalta tulleiden tietojen mukaan myös epäorgaanisella lannoitevalmisteilla ja niiden raaka-aineilla on samanlainen sekoittumisvaara. Tämän vuoksi rajoite on ulotettava myös epäorgaaniselle puolelle.

2 §:n liitteen I tyyppinimien muuttamisesta sekä uusien tyyppinimien lisäämisestä sekä liitteen IV muuttamisesta

Tyyppiryhmien tietojen sekä tyyppinimien muuttaminen

Tyyppinimiryhmän IA6 Epäorgaanisina lannoitteina sellaisenaan käytettävät sivutuotteet tyyppinimiryhmätekstin muuttaminen

Sellaisenaan lannoitevalmisteena käytettävän sivutuotteen raaka-aineeksi hyväksytään puun ja turpeen tuhkan ohella myös luokan 2 ja 3 lihaluujauho sekä luokan 2 lanta, jos ne poltetaan valtioneuvoston asetuksen jätteen polttamisesta (362/2003) mukaisesti. Näin syntyneen tuhkan on täytettävä eläinperäisen tuhkan tyyppinimelle asetetut vaatimukset

Tyyppinimen A6/1 peltotuhka ja tyyppinimen IA6/2 metsätuhka muuttaminen

Peltotuhkaan lisätään käyttötarkoituksiin myös sen käyttö kompostointia edistävänä aineena sen happamuuden poistokyvyn vuoksi. Tarve tällaiseen muutokseen tyyppinimessä on tullut kahtaalta, sekä tuhkan tuottajilta että tuhkan käyttäjiltä. Eviran suorittamassa tuotevalvonnassa on havaittu, että osa peltotuhkista ei täytä mmm:n asetuksen 12/07 asettamia ravinteiden vähimmäispitoisuusvaatimuksia. Asetuksen mukaan fosforin ja kaliumin yhteenlasketun määrän tulisi olla 2 %. Tällaisen ravinteettoman tuhkan neutralointikyky on usein korkea, minkä vuoksi ravinneköyhää tuhkaa pystyisi hyödyntämään kalkitusaineena. Toisaalta tuhkan käyttö biojätteitä kompostoivilla laitoksilla on yleistynyt, koska

tuhkan on todettu auttavan kompostoinnin alkuvaiheessa prosessin toimintaa haittaavan happamoitumisen ennaltaehkäisyssä. Kompostoinnin lisäaineena käytettävän tuhkan tulee sisältää hivenaineita, mutta ei haitallisia metalleja, ja sen tulee olla vaikutukseltaan merkittävässä määrin kalkitsevaa. Tyyppinimen vaatimuksia muutetaan kattamaan myös tämä tuhka, jolle on kysyntää sekä maataloudessa että kompostointiprosessin lisäaineena.

Tyyppinimi metsätuhka tarkennetaan tuhkan käytön osalta tyyppinimiryhmätekstin yleistekstillä. Koska boorin lisääminen tuhkaan aiheuttaa suuremman ympäristöriskin, on booripitoisen tuhkan käyttöä erityisesti rajoitettu.

Tyyppinimiryhmän IB Orgaaniset lannoitteet tietojen muuttaminen

Tyyppinimiryhmän vaatimuksia täydennetään lisäämällä lause ehdoista, joilla orgaaniseen lannoitteeseen voidaan lisätä tyyppinimiryhmän IE mikrovalmisteita kuitenkin niin, että ne vastaavat tyyppinimiryhmän IE tyyppinimikohtaisia vaatimuksia.

Tyyppinimi ryhmän IB4 Orgaanisina lannoitteina sellaisenaan käyttävien sivutuotteiden tyyppinimen IB4/7 rejektivesi muuttaminen

Muutetaan rejektiveden sallittua raaka-ainekoostumusta siten, että se ei koske enää vain lantaa, eläinperäistä tai elintarviketeollisuuden orgaanisia sivutuotteita, vaan tyyppinimi mahdollistaa käyttää raaka-aineena elintarviketeollisuuden eläin- ja kasviperäisen jätteen lisäksi myös maatalon eläin- ja kasviperäistä jätettä sekä biojätettä.

Tyyppinimiryhmän ID Maanparannusaineet tyyppinimiryhmätekstin muuttaminen

Korjataan yleistekstin ensimmäisen kappaleen viimeisessä lauseessa ollut yksikkövirhe tilavuuspainon kohdalla eli muutetaan kg/tn yksiköksi **kg/m³**. Lisätään lauseen loppuun tarkennus, että, jos raaka-aineena on käytetty vain lantaa ja kuivikkeita ei tuoteselosteessa tarvitse raskasmetalleista ilmoittaa muita kuin kadmium. Lantapohjaisissa tuotteissa kun ei pääsääntöisesti esiinny haitallisia metalleja. Kadmiumin ilmoittaminen edellytetään kadmiumkertymän laskentaa varten.

Tyyppinimiryhmässä ID2 Orgaaniset maanparannusaineet muutetaan tyyppinimeä ID2/3 Tuorekomposti

Tyyppinimeen lisättiin käyttötarkoituksiin yksi käyttöalue lisää eli sitä saa käyttää siirtonurmikoiden kasvualustana. Tuorekomposti soveltuu riittävän jälkikypsytyksen jälkeen sellaisenaan kasvualustaksi siirtonurmituotantoon ja valmiin siirtonurmen rullauksen jälkeen käytettäväksi uuden siirtonurmieran valmistukseen. Tuorekompostin ravinteet ja vedenpidätyskyky tuovat lisähyötyä siirtonurmen tuotantoon.

Tyyppinimiryhmän IE Mikrovalmisteet tyyppinimiryhmätekstin tarkentaminen

Koska tyyppinimiryhmässä IE ei ollut lainkaan yleistekstiä, katsottiin tyyppinimihakemusten tekemisen helpottamiseksi myös tähän tyyppiryhmään tarvittavan yleistekstiä tyyppinimiryhmän vaatimusten selventämiseksi.

Uudet tyyppinimet:

Tyyppinimiryhmään IA6 Epäorgaanisina lannoitteina sellaisenaan käytettävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi IA6/3 Eläinperäinen tuhka

Valmiste syntyy sivutuotteena siipikarjan (esim. broilerin, kanan, kalkkunan) lantaa poltettaessa valtioneuvoston asetuksen (362/2003) mukaisessa jätteenpolttolaitoksessa lämpötilan ollessa yli 850°C ja viipymän polttoprosessissa yli kaksi sekuntia. Itse siipikarjan lannan suuri energiasisältö ja korkea lannoitearvo fosforin ja kaliumin osalta voidaan tehokkaasti hyödyntää polttamalla lanta ja

hyödyntämällä tuhka sellaisenaan epäorgaanisena lannoitteena käytettävänä sivutuotteena ja mahdollisesti ottamalla jatkossa myös talteen polton yhteydessä vapautuva typpi oikealla esikäsittely- ja pesuriteeniikalla. Tuote soveltuu sellaisenaan lannoitteeksi sekä muiden lannoitevalmisteiden raaka-aineeksi. Käyttömääriä rajoittaa yleisemmin tuotteen fosforipitoisuus, eivät haitallisten metallien pitoisuudet. Tuotteen käyttöohjeiden mukaisesta käytöstä ei aiheudu vaaraa ihmisten, eläinten eikä kasvien terveydelle.

Tyyppinimiryhmässä IB3 Orgaaniset lannoitteet, joiden teho perustuu pääosin muihin vaikutuksiin kuin kasvinravinteisiin lisätään tyyppinimi IB3/5 Alkoholiin vesiliuos tai öljyemulsio

Valmiste syntyy mekaanisesti sekoittamalla raaka-aineet veteen tai rypsiöljyyn. Valmiste sisältää vaikuttavina aineina alifaattisia alkoholeja sekä mahdollisesti pieniä määriä ravinteita. Valmiste on tarkoitettu käytettäväksi lehtilannoitteena. Alkoholiin öljyemulsio lisää ja tehostaa positiivisia vaikutuksia fotosynteesiin hallituissa kasvihuoneolosuhteissa sekä parantaa alkoholiin liukoisuutta. Myös tyyppilisäys on valmisteen lisäetu.

Tyyppinimiryhmään IC1 Kalkkikivet ja muut kalkitusaineet lisätään tyyppinimi IC1/5 Kalkkikiven tai dolomiittikalkkikiven ja sellaisenaan kalkitusaineena käytettävien sivutuotteiden seos

Tyyppinimi on jo tyyppinimiluettelossa olevien kalkitusaineiden seos. Valmiste on kalkkikiven tai dolomiittikalkin sekä ryhmään IC2 kuuluvien sellaisenaan kalkitusaineena käytettävien sivutuotteiden mekaaninen seos.

Tyyppinimiryhmään IC2 Sellaisenaan kalkitusaineena käyttävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi IC2/10 munankuorikalkki

Munankuoria on perinteisesti käytetty sellaisenaan pelloilla kalkitusaineena. EY-asetuksen 1774/2002(sivutuoteasetus) mukaan munankuoret kuuluvat luokkaan 3 ja komission kokouksen (15.7.2008) ne tulee käsitellä menetelmällä 7 ennen hyödyntämistä orgaanisena lannoitteena tai maanparannusaineena.

Valmiste on käsitellystä, kuivatusta munankuoresta tehtävä jauhe, joka koostumukseltaan on lähes puhdasta kalsiumkarbonaattia. Käsitely luokan 3 munan kuorille tehdään EY-asetuksen 1774/2002 vaatimusten mukaisesti. Valmiste soveltuu sellaisenaan kalkitusaineeksi sekä muiden lannoitevalmisteiden raaka-aineeksi.

Tyyppinimiryhmään IC2 Sellaisenaan kalkitusaineena käyttävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi IC2/11 AWO-kalkki

Valmiste koostuu kalsiumkarbidin ja veden reaktiossa syntyneestä kalkista. Prosessin varsinainen tarkoitus on asetyleenikaasun valmistus. AWO-kalkin valmistusmenetelmä poikkeaa muista sellaisenaan kalkitusaineena käytettävistä sivutuotteista.

Tyyppinimiryhmään ID5 Maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi ID5/2 Mädätysjäännös

Valmiste syntyy sivutuotteena biokaasulaitoksella, missä erilaisia orgaanisia sivutuotteita mukaan lukien puhdistamolietteitä, mädätetään joko sivutuoteasetuksen (EY 1774/2002) tai lannoitevalmistelain (359/2006) mukaan hyväksytyissä prosesseissa. Biokaasua tuottavan prosessin jälkeen mädätysjäännös on sellaisenaan tai kuivattuna käytettävissä maanparannukseen. Tyyppinimelle mädätysjäännös on kuitenkin seuraavat käytön rajoitteet; 1) se soveltuu käytettäväksi maanparannusaineena vilja- ja energiakasveille ja 2) mikäli se sisältää puhdistamolietettä, se ei sovellu käytettäväksi tuoreille vihanneksille, yrtti- ja juurimausteille, kotipuutarhoihin eikä taimituotantoon ja varoaika on tällöin viisi vuotta. Mädätysjäännöksen levityksen aikana ammoniakkitappiot ovat suuret, mutta tästä aiheutuva haitta voidaan minimoida levitys- ja varastointiohjein, esimerkiksi tuotekohtaisesti tuoteselosteen

käyttöohjeissa maininnalla sallituista levitysajoista, kehotuksena välittömästi levityksen jälkeen mullalta tai kyntää pelto. Näin mädätysjäännöksen käytöstä ei aiheudu hajua tai muuta ympäristöhaittaa. Mädätysjäännös tyyppinimi korvaa aikaisemman tyyppinimen ”Mädätetty puhdistamoliete”. Tyyppinimi ”Maanparannusmädäte” poistetaan tarpeettomana, sillä uusi tyyppinimi mädätysjäännös kattaa tämänkin tyyppinimen.

Tyyppinimiryhmään ID5 Maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi ID5/6 Käytetty turvekasvualusta

Valmiste syntyy sivutuotteena kasvihuonevihannesten viljelyssä, kun viljelykauden päätyttyä turpeesta valmistetut turvelevyt tai –altaat poistetaan ammattimaisesta viljelykäytöstä. Käytön jälkeen alustojen annetaan kuivua. Ne sisältävät kuivuneita kasvien versonosia ja juuriston sekä vihannesten tuotantoon käyttämättä jääneenä osan alustaan lisätyistä ravinteista ja kalkitusaineista.

Kun kyseessä on käytetyt kasvualustat, ne saattavat sisältää torjunta-ainejäämiä. Tämä on huomioitava tuotteistamisvaiheessa tai käyttösuosituksissa. Uudelleen käyttö on mahdollista, jos turvekasvualustassa ei ole vaarallisia kasvintuhoojia. Käytettyjen kasvualustojen kierrätys tulee koskea ainoastaan sellaisia käytettyjä kasvualustoja, jotka ovat peräisin kasvihuonevihannesten viljelystä. Nämä kasvualustat ovat vapaita kasvinsuojeluaineista, sillä kasvihuonevihanneksilla käytetään Suomessa biologista torjuntaa.

Tyyppinimiryhmään ID5 Maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet lisätään tyyppinimi ID5/7 Kemiallisesti hapetettu puhdistamoliete

Valmiste syntyy sivutuotteena jätevedenpuhdistamolla, missä jäteveden puhdistusprosessissa tuleva lieteseos käsitellään ns. Kemicond-prosessissa rautapitoisella kemikaalilla tehdyn fosforinsaostuksen jälkeen. Kemicond-menetelmä, jossa kemikaaleina käytetään rikkihappoa ja vetyperoksidia, on patentoitu puhdistamolietteen kunnostusmenetelmänä lietemäärän vähentämiseen, desinfiointiin ja hajunpoistoon. Kemicond-menetelmän voimakas hapetusreaktio tuhoaa suurimman osan mikrobien kasvullisista soluista ja viruksista. Kemiallisen käsittelyn jälkeen kuivattu puhdistamoliete on sellaisenaan käytettävissä maanparannukseen. Tyyppinimelle on käytön rajoitteita. Se soveltuu käytettäväksi vilja- ja energiakasveille, muttei tuoreille vihanneksille, yrtti- ja juurimausteille, kotipuutarhoihin eikä taimituotantoon. Varoajaksi esitetään viittä vuotta. Kemicond-menetelmä soveltuu esitettyjen lieteseosten lisäksi myös erillisten lietejakeiden käsittelyyn.

Tyyppinimiryhmään IE Mikrobivalmisteet lisätään tyyppinimi IE/4 Kasvien kasvua edistävä mikrobivalmiste

Valmiste on valmistettu luonnosta eritetyistä bakteerikannoista, jotka on säilötty kylmäkuivaamalla. Valmisteen sisältämät bakteerikannat eivät ole symbioottisia typensitojia, vaan tyyppiä sitovina maassa ja juurten pintaosissa tai niiden välittömässä läheisyydessä (ns. rhizosfäärissä) eläviä bakteerikantoja. Lisäksi valmisteen sisältämällä bakteereilla on todettu olevan kasvien kasvua edistävää vaikutusta. On olemassa paljon ritsosfääribakteereita, jotka parantavat kasvien kasvua ja joilla on todettu omaavan typen sidonta-aktiivisuutta laboratorio-olosuhteissa. Tuoteselosteessa on mainittava valmisteen sisältämien bakteerien nimet sekä kasvit, joiden kasvua ko. bakteerien on todettu edistävän. Valmisteen soveltuvuudesta suomalaisen maatalouteen tarvitaan kuitenkin pikaisesti lisää tutkimustietoa. Tästä johtuen tuoteselosteessa ilmoitettaviin tietoihin ei ole sisällytetty vaatimusta tutkimustiedoista, joissa valmisteen teho olisi osoitettu. Valmistaja/maahantuoja on vastuussa markkinoille saattamansa tuotteen laadusta ja ilmoitettujen tietojen paikkansa pitävyydestä sekä korvausvelvollinen. Myös bakteerien nimen ja kasvilajin perusteella voi kuluttaja ja valmisteen käyttäjä tarvittaessa hakea tutkimustietoa kirjallisuudesta.

Tyyppinimiryhmään IF2 Seosmullat lisätään tyyppinimi IF2/7 Teknisesti käsitelty irtomulta

Tarve tyyppinimeen ”Teknisesti käsitelty irtomulta” on tullut kasvualustatoimijoiden taholta. Kasvualustatoimijoiden mukaan on epäoikeudenmukaista, että teknisesti seostamalla ja seulomalla erilaisista maa-aineksista valmistetut lannoittamattomat ja kalkitsemattomat seosmullat ovat ilman tyyppinimeä ja siten tavallaan jääneet lannoitevalmistelain ja valvonnan ulkopuolelle.

Viherrakennuslalla on markkinoilla tarjolla runsaasti erilaisia, myyntiä varten teknisesti käsiteltyjä kasvialustoja. Teknisesti käsitelty irtomulta ei kuitenkaan ole sellaisenaan kasvialustaksi kelpavaa pellolta kuorittua ruokamultaa, vaan sen katsotaan pikemminkin olevan hiekkaan ja soraan verrattavissa olevaa maa-ainesta.

Liitteen III taulukon 1. Pääravinteiden sallittu poikkeama muuttaminen

Liitteessä III taulukossa 1. epäorgaanisille lannoitteille säädettyjä liukoisen fosforin sallittuja poikkeamia muutetaan turvallisuussyistä. NPK-lannoitetta valmistettaessa itsestään etenevän termisen hajoamisen riskiä pienennetään prosessissa säätämällä tuotteen vesiliukoisen fosforin määrää. Vesiliukoisen fosforin vaihteluvälin tulisi olla epäorgaanisilla lannoitteilla – 25 %. Muihin fosforimuotoihin sovellettaisiin voimassa olevaa $\pm 25\%$:a. EY:n lannoiteasetuksessa 2003/2003 poikkeamat ovat ainoastaan negatiivisia arvoja fosforin muodosta huolimatta.

Liitteen IV taulukon 1. Haitallisten metallien enimmäispitoisuudet epäorgaanisissa lannoitteissa ja kalkitusaineissa tyyppihapolla uutettuna sekä muissa lannoitevalmisteissa kuningasvesimärkäpoltton menetelmällä uutettuna muuttaminen lisäämällä yläviite 4

Raskasmetallien luetteloon lisättiin maa- ja metsätalousministeriön asetukseen lannoitevalmisteista uutena aineena kromi (Cr). Teräskuonan osalta ei pystytty täyttämään lannoitevalmisteille asetettua enimmäiskokonaiskromimäärää (300 mg /kg ka). Näin jo lannoitekäytössä olleen teräskuonan käyttö lannoitevalmisteena olisi loppunut. Teräskuonaa tuottavan toimijan omien selvitysten mukaan ainoastaan Cr (VI+) on haitallista teräskuonassa. Suurin osa teräskuonassa on Cr (III+) arvoista kromia, joka toimijan selvitysten mukaan on haitatonta ympäristölle ja kiinnittyy orgaaniseen ainekseen. Kromin (Cr) osalta sallittiin asetuksen liitteen IV taulukon 1 kromin enimmäispitoisuuden liitteen I tyyppinimellä "teräskuona" (IC23) olla 2000 milligrammaa kromia kilogrammassa kuiva-ainetta 31.3.2009 saakka, jotta toimija saisi tuohon päivämäärään mennessä kehitettyä yhteistyössä Eviran kanssa vaaralliselle Cr (VI+):lle toimivan analyysimenetelmän. Toimija testasi jo Saksassa virallisessa käytössä olevan VDLUFA Verlag –menetelmän ja esitti saamansa tulokset Eviralle, joka totesi, että menetelmä toimii myös Suomen teräskuonille kuuden arvoisen kromin määrittämiseen teräskuonasta.

Toimija pyysi myös asiantuntijalausunnon ”Kromi ja sen käyttäytyminen maaperässä sekä teräskuonan vaikutus peltomaan kromiin”. Lausunnon laatijoina olivat professorit Eero Hanski Oulun yliopistosta sekä Helinä Hartikainen Helsingin yliopistosta. Lausunnossa todetaan seuraavaa:

”Useat eri tekijät, kuten kromipitoisten mineraalien heikko liukoisuus, kromin voimakas sorptio sekä herkkä saostuminen, vallitsevat Ph-olosuhteet ja pelkistimien läsnäolo, vaikuttavat siihen, että luonnon maaperässä sekä peltomaassa kromi esiintyy kolmen arvoisessa muodossa. Kasvien sisältämä kromi ei ole riski ihmisille eikä eläimille, sillä kromi on niissä kolmenarvoisena ja orgaanisena siinäkin teoreettisessa tapauksessa, että otto tapahtuisi kromaattina. Maaperässä tapahtuvien reaktioiden seurauksena kasvit ovat kuitenkin käytännössä kolmenarvoisen kromin varassa. Pikemminkin näyttää siis siltä, että kasvien liian vähäisestä kromipitoisuudesta aiheutuu terveysongelmia.

Teräskuonasta liukenevan Cr(III+) ainoat mahdolliset merkittävät hapettimet peltomaassa ovat kolmen- ja neljänarvoisen mangaanin yhdisteet. Peltomaan runsas hajoava orgaaninen aines kuitenkin eliminoi näiden mahdollisten hapettimien toiminataedellytykset. Lisäksi itse teräskuona on, mm. siinä olevan metallisen kahdenarvoisen raudan ja kahdenarvoisen mangaanin ansiosta, voimakas pelkistin, joka toimii puskurina Cr(III+):n hapettumista vastaan. Nämä teräskuonan mineralogiset ja ympäristön kannalta tärkeät ominaisuudet eivät muutu, vaikka teräskuonan kromipitoisuus kaksinkertaistuisi.

Saatujen selvitysten ja toimivan VDLUFA-menetelmän (jolla teräskuonan kuudenarvoisen kromi pystytään määrittämään) perusteella muutetaan liitteen IV taulukkoa 1 seuraavasti. Taulukkoon kohtaan Kromi(Cr) lisätään yläviite 4. Yläviitteessä 4 epäorgaanisina lannoitteina sellaisenaan käytettäville sivutuotteille (tyyppinimiryhmä IA6, johon kuuluvat metsä- ja peltotuhkat sekä eläinperäinen tuhka) sekä sellaisenaan kalkitusaineena käytettäville sivutuotteille (tyyppinimiryhmä IC2, johon kuuluvat mm teräs- ja masuunikuona) määritetään kromi liukoisena kuuden arvoisena kromina. Sallittu raja-arvo kuuden arvoiselle kromille on 2 mg Cr (VI+) / kg ka ja se on ilmoitettava tuoteselosteessa. Syynä myös tuhkien mukaan ottoon kuuden arvoisen kromin määrittämiseen on, että VDLUFA-menetelmä

kehitettiin alun alkaen juuri tuhkille ja niiden jälkeen sillä alettiin analysoida myös kuonia. Muille tyyppinimiryhmille määritetään kromi edelleen kokonaiskromina ja korkein sallittu määrä on edelleen 300 mg / kg ka.. Kuuden arvoisen kromin osalta Suomessa noudatettaisiin jatkossa teräskuonan osalta samaa käytäntöä kuin Saksassa jo nyt käytetään.

Asetusluonnokseen lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 13/07 muuttamisesta on tullut seuraavat oleelliset muutokset:

2 §:n Ilmoitusvelvollisuuden muuttaminen

Pykälä on osoittautunut lannoitevalvonnan kannalta joiltain osin ongelmalliseksi ja jättänyt käytännön tasolle tulkinnanvaraisuutta, keitä ilmoitusvelvollisuus ei koske. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle jääviä kohtia on syytä selventää seuraavasti: kohtaan 1) lisätään lannan osalta myös luovuttaminen ja kohtaan 3) lisätään yhteislantalat, joita tulee maataloudessa kokoajan lisää sekä vaarattomiin maatilalla käytettäviin eläinperäisiin sivutuotteisiin lannan lisäksi myös tilalla syntyvät raakamaito ja munankuoret sekä muita maatilalla toiminnassa muodostuvia jätteitä. Kokonaan uutena kohtana 5) pykälään lisätään lannan luovutus ja myynti irtotavarana suoraan tilalta tai yhteislantalasta. Ehtona luovutukselle ja myynnille on, että lanta ei sisällä minkään vakavan tartuntataudin leviämiskätkä eikä tilalla tai yhteislantalalla ole todettu hukkakauraa.

Lannan luovuttaminen suoraan käyttökohteeseen käyttäjälle lannan tuotantopaikasta ei näin ollen olisi enää ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Lannan tuotantopaikka voisi olla esimerkiksi kotieläintila, yhteisnavetta tai hevostalli. Ehtona lannan suoramyynnissä jaluovutuksessa on, ettei se sisällä minkään vakavan tartuntataudin leviämiskätkä. Lisäksi ehtona lannan suoramyynnille/luovutukselle on, että sitä ei ole pakattu. Mikäli lanta on esimerkiksi kompostoitua, voidaan se kuitenkin luovuttaa suoramyynnissä käsittelemättömänä lantana edellä mainituin ehdoin. Pakkaaminen tai muu tekninen käsittely lannan tuotteistamiseksi taas tuo tilalta tapahtuvan suoramyynninkin lannoitevalmisteläin piiriin.

5 § Laitoshyväksynnän muuttaminen

Pykälän toista momenttia ns. hyväksyntää vaativien laitosten luetteloa täydennetään ja korjataan seuraavasti. Kohtaan 2) lisätään mekaanisen seostuksen lisäksi rakeistaminen. Kohtaan 3) lisätään tyyppinimiryhmä ID5 maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet, lukuun ottamatta jätevedenpuhdistamotoiminnan sivutuotteita. Laitoshyväksynnän tulee koskea myös sellaisenaan käytettäviä sivutuotteita, kuten kalkkistabiloitua puhdistamolietettä, ja mädätysjäännöstä, mikäli ne eivät muodostu jätevedenpuhdistamon sivutuotteena, vaan toiminta on esimerkiksi ulkoistettu puhdistamon ulkopuoliselle toimijalle tai prosessissa käsitellään puhdistamolietteen sijaan tai seassa muita jätejakeita ja käsittelyn tarkoituksena on lannoitevalmisteiden valmistus. Kohdassa 4) kasvualustojen raaka-ainekirjo ulotetaan kattamaan koko IF kasvualustat -tyypinimiryhmä, kun se aikaisemmin koski vain suppeampaa tyyppinimialaryhmää IF2 seosmullat. Tämä muutos selkeyttää laitoshyväksyntää.

Lisäksi selkeytetään, milloin lannoitevalmisteita omaan käyttöön valmistettaessa maatilalta edellytetään laitoshyväksyntää. Se vaaditaan maatilalta silloin, kun tila käsittelee muita luokan 2 käsiteltyjä eläinperäisiä sivutuotteita ja luokan 3 eläinperäisiä sivutuotteita paitsi lantaa, raakamaitoa tai tilalla syntyviä munankuoria omaan käyttöön.

8 § Sallitut maahantuontipaikat liitteen III muuttaminen

Liitteen III maahantuontipaikkoihin tehdään seuraavat muutokset. Maahantuontipaikoista poistetaan Uusikaupunki ja Ivalo, sillä näitä tullitoimipisteitä ei enää ole. Sallittuihin maahantuontipaikkoihin lisätään Raja-Jooseppi.

7 § Hyväksytyn laboratorion muuttaminen

Selkeytetään toisen momentin hyväksyttyä laboratoriota koskevaa kohtaa niin, että siitä käy yksiselitteisesti ilmi, että viranomaisnäytteet on tutkittava hyväksytyssä laboratoriossa, mutta toiminnanharjoittaja voi omavalvontanäytteiden tutkituttamisessa käyttää myös muuta kuin hyväksyttyä laboratoriota.

9 § Ennakkoilmoitus tuonnista muuttaminen

Muutetaan pykälän toista momenttia siten, että enää ei vaadita ennakkoilmoituksen liitteenä vaadittavien asiakirjojen osalta sellaisia asiakirjoja, jotka eivät anna lisätietoa tuotavan tuotteen laadusta. Momentin 1) kohtaa muutetaan siten, että jos kappalaskua ei ole ennakkoilmoitukseen saatavissa käy siihen muu vastaava asiakirja esimerkiksi proformalasku. Kohta 4) tulli-ilmoitus voidaan poistaa ennakkoilmoituksen mukaan toimitettavaksi vaadittavista asiakirjoista, sillä maahantuojalla ei vielä ennakkoilmoituksen jättövaiheessa ole tulli-ilmoitusta käytettävissään.

Lannoitevalvonta haluaa myös ennakkoilmoituksessa tietää, tuleeko tuote käytettäväksi sellaisenaan lannoitevalmisteenä vai tuodaanko se raaka-aineeksi. Epäorgaanisten lannoitteiden osalta on syytä vaatia kadmiumpitoisuuden todistusta ainoastaan fosforilannoitteilta.